

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 31. decembar 2019.godine

RTV- Lončar: U 2020. nastavljamo sa ulaganjima u zdravstvo

RTS- Ulaganje u ljude – recept za oporavak srpskog zdravstva

RTS- Počinje renoviranje Infektivne klinike posle skoro čitavog veka

BLIC- "KADA SRCE KRVARI TEŠKO JE STIĆI DO OPERACIONE SALE" Oni rade 24 sata dnevno, 365 dana godišnje, a ovo su neke od NAJNEVEROVATNIJIH PRIČA IZ URGENTNOG CENTRA

DANAS- „Sve verske zajednice zalažu se za donorstvo, a njega ipak nema“

VEČERNJE NOVOSTI- Na jugu Srbije zabrinuti zbog nove mreže zdravstvenih ustanova: Bez lekara nema ni opstanka

VEČERNJE NOVOSTI- "Veruju našim lekarima i dolaze da se leče iako im se usluge naplaćuju": U Gračanici se porađaju i Albanke

Lončar: U 2020. nastavljamo sa ulaganjima u zdravstvo

BEOGRAD - Srpsko zdravstvo sledeće godine obeležiće unapređenje rada domova zdravlja, koji od 1. januara prelaze u nadležnost države, nastavak osavremenjivanja zdravstvene infrastrukture i opreme i zapošljavanje najboljih zdravstvenih radnika, izjavio je ministar zdravlja Zlatibor Lončar.

On je u novogodišnjem intervjuu za "Srpski telegraf" rekao da se nastavlja izgradnja Kliničkog centra Srbije, koja ulazi u završnu fazu, da će početi izgradnja KC Vojvodine u Novom Sadu, kao i da ovih dana počinje izgradnja i rekonstrukcija Klinike za infektivne i tropske bolesti.

"Takođe, nastavljamo sa aktivnostima koje su usmerene ka prevenciji bolesti, ali sa digitalizacijom zdravstvenog sistema koja je započeta kroz uvođenje Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema", najavio je Lončar.

Kaže da je prema rezultatima Evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa (ENCI) za 2018. godinu zdravstveni sistem Srbije rangiran kao 18. u Evropi, među 35 država.

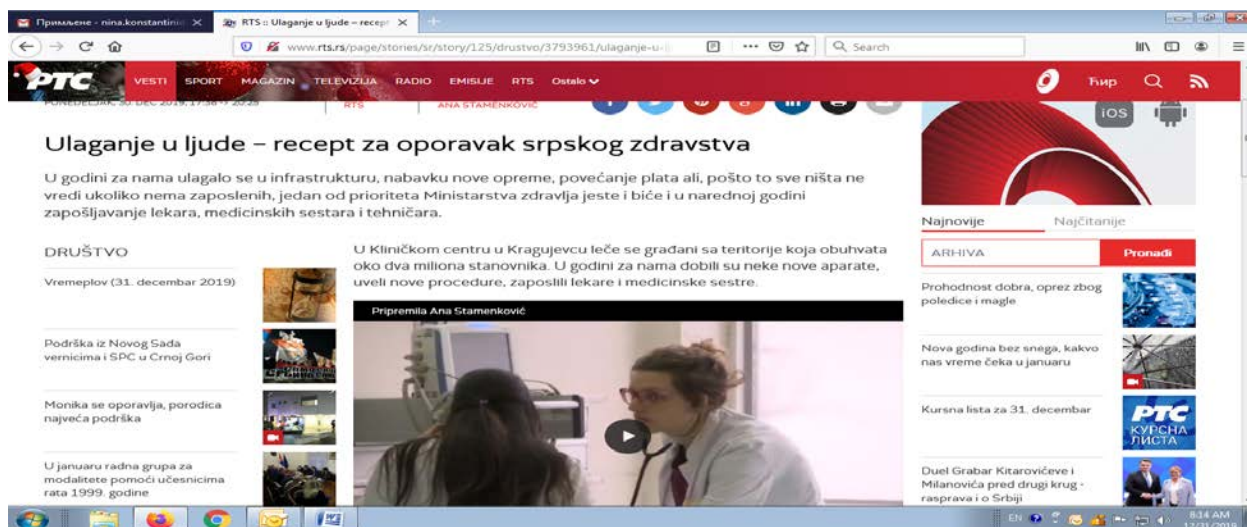
Lončar navodi da je takvim rezultatom naša zemlja postala lider u regionu i da je ispred 14 država EU - Španije, Italije, Slovenije, Irske, Hrvatske, Kipra, Malte, Litvanije, Grčke, Letonije, Bugarske, Poljske, Mađarske i Rumunije.

"Sve to značajno dobija na važnosti kada znamo da je 2014. zdravstvo Srbije bilo ubedljivo najgore ocenjeno na toj listi. A 2012. naš zdravstveni sistem nije ni ispunjavao kriterijume za ocenjivanje u sklopu ENCI", naveo je Lončar.

Sumirajući 2019. godinu, Lončar kaže da je ponosan što je Ministarstvo zdravlja nastavilo sa ulaganjima u izgradnju i opremanje zdravstvenih ustanova za šta je iz budžeta izdvojeno 2.736.924.000 dinara, dok je, navodi, za iste namene 2009. izdvojeno četiri puta manje nego danas.

Takođe, zadovoljan je što je zaposleno više od 6.000 zdravstvenih radnika i što su dva puta u ovoj godini povećane plate lekara i medicinskih sestara.

"Unapređujemo uslove rada, gradimo bolnice i kliničke centre i zaista činimo sve da ih zadržimo u Srbiji", zaključio je Lončar.

Ulaganje u ljude – recept za oporavak srpskog zdravstva

U godini za nama ulagalo se u infrastrukturu, nabavku nove opreme, povećanje plata ali, pošto to sve ništa ne vredi ukoliko nema zaposlenih, jedan od prioriteta Ministarstva zdravlja jeste i biće i u narednoj godini zapošljavanje lekara, medicinskih sestara i tehničara.

U Kliničkom centru u Kragujevcu leče se građani sa teritorije koja obuhvata oko dva miliona stanovnika. U godini za nama dobili su neke nove aparate, uveli nove procedure, zaposlili lekare i medicinske sestre.

"Zadovoljan sam zato što mi je omogućeno da ostanem u svojoj zemlji, da radim i da lečim svoj narod", kaže mladi lekar KC Kragujevca Nemanja Đorđević.

"Imala sam priliku da odem u inostranstvo ali nisam imala želju, ostala sam i sad vidim da je odlično što sam ostala", ističe medicinska sestra Milica Koprivica.

"Značajno smo napravili smanjenje liste čekanja, recimo za kuk, za koleno takođe redukovana. Više operativnih dana, veći broj sala", ističe direktor Klinike za ortopediju KC Kragujevac Aleksandar Matić.

"Teže je naći dobar kadar, to je najskuplje i KC Kragujevac, u zadnje četiri godine je zaposlio 277 ljudi svih profila", direktor KC Kragujevac Predrag Sazdanović.

I bolnica u Kruševcu je dobila novi kadar. U stalni radni odnos primljeno je 59 radnika, 11 lekara, 34 medicinske sestre i tehnički pomoćni radnici.

"Radim u porodilištu, radim već 30 i kusur godina, zadovoljna sam svojim poslom", kaže medicinska sestra iz Opšte bolnice u Kruševcu Mirjana Marinković.

Sličnog je mišljenja i njena mlada koleginica Milica Milovanović koja je dobila posao na hirurgiji. Kako kaže mogla je da ode u inostranstvo ali nije i veruje da je donela dobru odluku.

"S obzirom da se broj usluga i vrste usluga povećao u našoj bolnici, potreba za medicinskim darom je iz dana u dan sve veća", kaže direktorka kruševačke bolnice vesna Stević Gajić.

Konačno počinju radovi na Infektivnoj klinici

Bolji dani i za Infektivnu kliniku u Beogradu. Zaposleno je 11 novih lekara, šest je u stalnom radnom odnosu a pet na određeno vreme. Tako su koliko - tolako nadoknadili period neulaganja u kadar jer je, recimo od 2010. do 2014. godine posao u ovoj ustanovi dobio tek jedan lekar. Posle višedecenijskog iščekivanja, **konačno kreće i rekonstrukcija postojećih objekata i izgradnja nove klinike**. Vrednost radova je 20 miliona evra.

"U narednih 14 meseci je predviđeno da se završi sanacija tri zgrade stacionara, taman kada se završi sanacija počinje rad na novoj klinici", objašnjava direktor Klinike za infektivne i tropske bolesti KCS Goran Stevanović.

Nastavlja se gradnja Kliničkog centra Srbije, a u novoj godini trebalo bi da da otpočne i rekonstrukcija i izgradnja kliničkih centara u Novom Sadu i Kragujevcu. Ulagaće se i u nabavku nove opreme, između ostalog u aparate za zračenje, pet skenere, magnetne rezonance..

"A sada ono što je u godini pred nama, jeste da pokušamo da organizacijom sistema zdravstvene zaštite i da je učinimo što dostupnijom građanima, što kvalitetnijom", napominje direktor Lekarske komore Srbije Milan Dinić.

"Oko 35.000 su imale sestre, sada imaju 45 do 49, sestre sa višom školom do 55, plate lekara 76, specijalistički od 89 do 96, subspecijalisti 99.000, očekujemo da u narednoj godini to bude i više. Ovih dana očekujemo potpisivanje kolektivnog ugovora za zdravstvo", objašnjava Zoran Savić iz Sindikata zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti Srbije.

Na zdravstvo iz budžeta ide petina novca. Planom Srbija 2025, planirano je da bude uloženo još dodatnih 600 miliona evra.

Počinje renoviranje Infektivne klinike posle skoro čitavog veka

Direktor Klinike za tropske i infektivne bolesti Goran Stevanović rekao je za RTS da očekuje da će tokom ove nedelje, odnosno neposredno nakon novogodišnjih praznika početi sanacija tri zgrade stacionara te ustanove.

Počinje rekonstrukcija i izgradnja Klinike za infektivne i tropske bolesti Kliničkog centra Srbije. Projekat će imati dve faze. Za rekonstrukciju postojećih objekata biće izdvojeno pet miliona evra, a za izgradnju novog objekta oko 15 miliona evra.

Gostujući u Dnevniku RTS-a, direktor Klinike za infektivne i tropske bolesti Goran Stevanović rekao je da očekuje da će tokom ove nedelje, odnosno neposredno nakon novogodišnjih praznika, početi sanacija tri zgrade stacionara.

Prema njegovim rečima, one su iz 1926. godine i u najzobilnijem građevinskom stanju i tu su predviđeni značajni radovi na sanaciji.

Govoreći o dinamici radova, ukazuje da će se prvo obezbediti pristojni uslovi za naredni vremenski period za rad.

Kada počnu radovi, u narednih 14 meseci je predviđeno da se završi sanacija tri zgrade stacionara, rekao je Stevanović.

Zgrada prijemno-trijažnog bloka će nastaviti da funkcioniše u dosadašnjim uslovima jer je ona u najboljem građevinskom stanju, a paralelno sa tim se rade projektne dokumentacije za dobijanje građevinske dozvole i detaljan projekat za izgradnju potpuno nove zgrade.

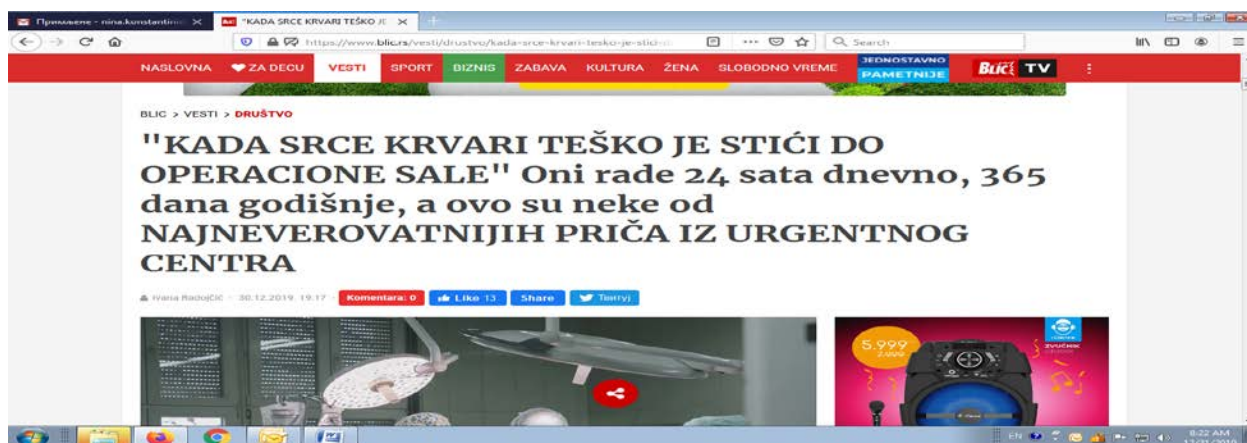
"Očekujemo da se taj deo pripremnih radnji završi u narednih godinu dana. Kada se završi sanacija tri objekta stacionara – možemo očekivati početak radova na novoj klinici", istakao je Stevanović.

Zahvaljujući velikoj pomoći Uprave Kliničkog centra, angažovanju svih zaposlenih Klinike za infektivne bolesti, ali i pomoći Ministarstva i saradnji ostalih zdravstvenih ustanova na teritoriji grada, pacijenti, kako kaže, neće trpeti.

"Reorganizovali smo službu tako da se značajno ne smanji kapacitet infektivne klinike za zarazne bolesnike, kapacitet intenzivne nege kao prijemno-trijažnog bloka se neće remetiti za vreme radova, osim onog problema vezan za gradilišta – buke i prisustva građevinskih mašina – ništa drugo se neće odraziti na kvalitet nege bolesnika", ukazao je Stevanović.

Govoreći o kadrovima, Stevanović kaže da je primljeno 11 novih lekara.

"Još ima potrebe za prijem novih kadrova, deo dijagnostike je obnovljen, kao i kapaciteti intenzivne nege u mašinama za veštačku ventilaciju. U planu je nabavka nove opreme. Nešto od nove opreme stiže u prvim nedeljama 2020. godine", zaključio je Stevanović.

"KADA SRCE KRVARI TEŠKO JE STIĆI DO OPERACIONE SALE" Oni rade 24 sata dnevno, 365 dana godišnje, a ovo su neke od NAJNEVEROVATNIJIH PRIČA IZ URGENTNOG CENTRA

Oni rade 24 sata dnevno, 365 dana u godini, kod njih vrata nikada nisu zatvorena i uvek su tu da vam pruže pomoć. Urgentni centar je perpetuum mobile srpskog zdravstva, mašina koja se ne gasi, a tokom praznika zaposlene u Urgentnom centru očekuje i povećan obim posla.

- Naša vrata se nikad ne zaključavaju, intenzitet posla je permanentan, od prijema preko odeljenja, operacionog bloka, intenzivnih nega i nebitno je koje je doba dana ili noći. I tokom renoviranja, nikad

nismo zaključavali vrata. Uvek smo se prilagođavali pacijentima, a ne okolnostima u kojima se nalazimo - rekao je za "Blic" profesor dr Pavle Gregorić, direktor Klinike za urgentnu hirurgiju KCS.

STRASNO KA CILJU

Već 24 godine hirurgija je njegov posao i ljubav, i pored velike količine odgovornosti i stresa, kaže da se najprijetnije oseća u operacionoj sali.

- Zbog hirurgije sam upisao Medicinski fakultet. U mojoj glavi nije bilo alternative tom izboru. Iako put do moje profesije nije bio lak, sva odricanja su bila smisljena i lakša jer sam uvek strasno stremio ka cilju. A naravno, kao i u svim sferama, život je splet čudnih i srećnih okolnosti koje nam neretko i pomognu na našem putu. Jedna od srećnih okolnosti je i moje zaposlenje u Urgentnom centru, koji je za moju profesiju jedna od najkvalifikovanijih zdravstvenih ustanova ne samo u Srbiji nego i u regionu. Kod nas, mladi doktori usled velike frekventnosti pacijenata, imaju priliku da brzo i kvalitetno nauče sva pravila i postulate moderne medicine. Srećući se sa najkompleksnijim zdravstvenim stanjima pacijenata, koji zahtevaju važne odluke i urgentne postupke, mladi lekari uz iskusne starije kolege imaju najbolju šansu da postanu vrsni stručnjaci u svojim oblastima. Opšte je poznato da savremenu medicinu mora da prati savremena tehnologija, pa je tako i na našoj klinici prisutan trend stalnog osavremenjivanja tehnologije. Uz konstantnu edukaciju i usavršavanje kadrova, to nam pomaže da bolje odgovorimo svim izazovima koji se pred nas stavljaju jer su pacijenti uvek na prvom mestu. Svakog dana prosečno imamo oko 200 ambulantnih pregleda pacijenata u hirurškoj ambulanti od kojih 15-20 primamo kao hitan slučaj - dodaje profesor dr Pavle Gregorić.

Iako je uvreženo mišljenje da je hirurgija uglavnom muška disciplina, u Urgentnom centru ima i pripadnica nežnijeg pola koje to uspešno opovrgavaju. Jedna od njih je docentkinja dr Krstina Doklešić, specijalista opšte hirurgije.

- Drago mi je što imamo mlade kadrove koji su zaljubljeni u urgentnu hirurgiju, jer bez ljubavi i ambicije, nije moguće dobro raditi ovaj posao. Pored vrednih lekara, uvek u pozadini, a jednako važan je ostali medicinski kadar, a posebno medicinske sestre koje su neizostavni deo dobrog sistema, od prijemne ambulante, preko svih odeljenja, operacionog bloka i intenzivnih nega. Sve je veći broj mladih doktorki koje vide hirurgiju kao svoj životni izbor i ja ih podržavam u tome. Nikada se nisam dvoumila, kada je hirurgija u pitanju. To je teška i zahtevna grana medicine, posebno urgentna hirurgija, gde moramo doneti najbolju odluku u najkraće vreme, ali osmeh izlečenih pacijenata je nemerljiva sreća u odnosu na odricanja koja nas hirurge, prate na dugom putu edukacije - kaže za "Blic" docentkinja dr Krstina Doklešić.

TRANSPLANTACIJA JETRE

Posle dužeg perioda, program transplantacije jetre u Urgentnom centru obnovljen je 2013. godine, sa stručnim timom sa docentom dr Zlatiborom Lončarom na čelu, tadašnjim direktorom Urgentnog centra. U tome smo znatnu podršku imali od kolega iz Hrvatske.

- Prva transplantacija jetre u Urgentnom centru urađena je 26. juna 2013. godine, zajedno sa timom lekara iz KBC Merkur iz Zagreba, koji imaju veliko iskustvo i koji su nas edukovali. Edukovao sam se i za eksplantaciju, i za transplantaciju, što je sada standardna procedura. Prošle nedelje smo imali

transplantaciju i dve eksplantacije organa u Novom Sadu. Pacijenti su sada stabilni i njihov oporavak teče po planu - rekao je asistent dr Branislav Oluić, specijalista opšte hirurgije.

Transplantacija ne zavisi samo od hirurga, već i od anesteziologa, hepatologa, kao i od koordinatora celog programa.

- Koordinator su ti koji prate ako negde postoji potencijalni donor. Ukoliko je taj donor pogodan za transplantaciju organa, oni obaveštavaju hirurški tim i mi pokrećemo proces eksplantacije, a zatim i transplantacije. Želeo bih da istaknem da pravi heroji nisu ni hirurzi, ni anesteziolozi, već porodice donora koje se u najtežim trenucima odlučuju na milosrđe i čovekoljublje i njima zahvaljujem na hrabrosti - istakao je dr Oluić.

Ovaj mladi i ambiciozni doktor nije mogao da izdvoji najteži slučaj sa kojim se susreo, ali zato zna koji mu je najdraži.

- Imamo dosta teških slučajeva, a svaki život nam je dragocen i borimo se za njega. Kod prve transplantacije koja je urađena u Urgentnom centru, novu jetru je dobila gospođa Dragana, koja je ove godine postala majka jednog dečaka - kaže dr Oluić.

NIŠTA BEZ ANESTEZIOLOGA

Anesteziolozi su najbliži saradnici hirurga, naučeni su da brzo reaguju i pokriju sva odeljenja Urgentnog centra, te često menjaju radno mestu u centru.

- Ono što je izdvojena priča to je intenzivno lečenje gde se nalaze najteži pacijenti u Srbiji. Pokrivamo više punktova, a pomoć je često potrebna kardiolozima, urolozima, kao i svima onima koji imaju jedinice intenzivnog lečenja - rekla je primarijus dr Nataša Petrović, načelnik odeljenja anestezije.

Ona je dodala da je posao naporan ali i da ima svoju lepotu, a to su raznovrsnost i dinamika sa kojom se susreću svakodnevno.

- Suština našeg posla je da se pored adekvatnog lečenja, na vreme detektuju i reše komplikacije i da se po pacijenta sve dobro završi - naglašava primarijus dr Nataša Petrović.

NAJTEŽE OPERACIJE

U praksi, ovi ljudi susreću se sa najrazličitijim i najkomplikovanim povredama. A najčešće je potrebno reagovati munjevito, svaki sekund odlučuje o životu pacijenta.

- Pre par meseci primili smo muškarca sa teškom povredom srca. U pitanju je bila ubodna rana u predelu leve strane grudnog koša, neposredno uz grudnu kost. Na osnovu rekonstrukcije mehanizma povređivanja, brze i precizne dijagnostike, posumnjali smo na rasep srčanog mišića. Pacijent je bio svestan, održavao je vitalne parametre, ali je imao povredu vitalnog organa. Kada srce krene da krvari, teško da uopšte možete da stignete do operacione sale. Na sreću, uspeo je da na vreme stigne u Urgentni centar - priča profesor dr Pavle Gregorić.

Hirurzi su odmah krenuli u akciju.

- Otvorili smo grudni koš, detektovali mesto povrede i počeli da šijemo srce. Ušili smo jednu rupu na srčanoj komori, a u međuvremenu su stigle kolege kardiohirurzi sa kojima smo uspešno završili operaciju. Pacijent se brzo oporavio i otišao je kući - kaže dr Gregorić.

Ono što je glavna prednost Urgentnog centra je to što na jednom mestu možete da dobijete svu neophodnu pomoć.

- Kod pacijenata sa višestrukim povredama organskih sistema (glava, ruke, noge, trbuh, grudni koš) bitan je multidisciplinarni pristup, gde je više raznih specijalista medicine usmereno ka jednom pacijentu, što je i osnovni smisao postojanja naše ustanove. Procenjuje se šta je najugroženije i to se sanira prvo - ističe dr Gregorić.

Porođaj na pogrešnom mestu

Urgentni centar je najfrekventnija ustanova u zemlji i regionu, dnevno kroz njihova vrata prođe više od 900 najtežih pacijenata iz zemlje i regiona. Svakodnevna borba lekara i medicinskog osoblja za živote najtežih pacijenata najbolje opisuje rad u ovoj ustanovi, ali uvek postoje i one nesvakidašnje priče, događaji koji se pamte, prepričavaju i nikada ne zaborave.

- Da, imali smo jedan neobičan porođaj. Žena se slučajno zadesila umesto na ginekologiji u našoj ambulanti reanimacije. Krenuo je porođaj, te je kolega hirurg, uz pomoć anesteziologa i tehničara, uspešno porodio ženu - dodao je profesor dr Gregorić.

„Sve verske zajednice zalažu se za donorstvo, a njega ipak nema“

Na transplantaciju rožnjače samo na Klinici za očne bolesti Kliničkog centra Srbije trenutno čeka oko 700 ljudi, od kojih mnogi čekaju godinama.

Nedostatak doniranih tkiva je jedina prepreka za obavljanje transplantacija, kaže za Danas.rs direktor te bolnice dr Milenko Stojković, ističući da je ove godine bilo svega dvadesetak takvih hiruških intervencija, od čega 14 kadaveričnih transplantacija i pet, šest autotransplantacija, što je dvostruko manje nego prošle godine.

On ističe da Srbija nema nikakav problem što se tiče kadrova, opremljenosti, mogućnosti da se transplantacije izvode, kao i tehničkih preduslova za čuvanje i kontrolu tkiva u očnoj banci, ali je problem što je donacija tkiva u padu, iako se posle uređenja zakonodavstva u toj oblasti i donošenja Zakona o presađivanju ljudskih organa i tkiva iz 2018. očekivalo suprotno.

„Sposobni smo da u vrlo kratkom vremenu operišemo sve te ljude sa liste čekanja, ali šta to vredi kad imate pojedine pacijente koji su skoro deset godina na listi pa nisu stigli na red zbog toga što je tkiva toliko malo da ne možete rešiti ni hitne slučajeve, ni apsolutno slepe ljude na oba oka u racionalnom vremenu. Dešava nam se da dođu ljudi koji su za hitno zbrinjavanje i da zapravo imate neka privremena rešenja za dobar deo njih, ali za jedan mali procenat tih ljudi ste u očajnoj situaciji, jer ne možete dobiti rožnjače nikako. Dovijate se na najneverovatnije moguće načine, radite nekakve hiruške inprovizacije da biste omogućili da te oči ne propadnu dok ne dođe do pojavljivanja prvog transplantata“, objašnjava dr Stojković situaciju sa kojom se suočavaju lekari na Klinici za očne bolesti.

Sa druge strane, on navodi da je jako teško kada ne mogu pacijentima, koji čekaju transplantaciju, da pruže neku izvesnu nadu da će transplantata biti u nekom racionalnom roku. Govoreći o malom broju donora, naš sagovornik kaže da kod nas postoji veoma čudna kulturološka situacija i da ne može da pronađe sasvim jasan kontekst zbog koga donorstvo tkiva i organa toliko odskače od opšte kulture stanovništva.

„Mi smo čak uvozili tkiva, viškove tkiva za transplantaciju iz inostranstva. Nama su građani skoro čitavog sveta donirali tkiva rožnjače, koje su transplantirane našim građanima, a mi sami nećemo da doniramo tkiva svojih preminulih srodnika za transplantaciju. To je veoma neobično“, ističe naš sagovornik.

Pogrešna uverenja o transplantaciji

Ne misli da su građani neinformisani o transplantaciji dodajući da na promociji donorstva rade i država i udruženje transplantiranih pacijenata, ali je mišljenja da postoje nekoliko nivoa pogrešnih uverenja, zbog čega se kako kaže dr Stojković, narod okrenuo protiv transplantacije iz bizarnih razloga.

„Jedno je da verske zajednice u Srbiji ne podržavaju transplantaciju, što nije tačno. Drugo je, da se razmišlja o naruženju leša, ako bi se donirali organi ili tkiva, mada ne vidim osnova za to ni u jednoj od ovih velikih religija. Zatim, postoji strah naroda verovatno u vezi sa događajima kao što je „žuta kuća“, i ta činjenica da je verovatno neko na Kosovu ili u Albaniji ubijao srpske građane i uzimao organe. Da li je zaista moguće da se ta stvar toliko urezala u svest građanstva pa to što je potrebno ovde ljudima za lečenje osećamo kao da se nalazimo u žutoj kući. Nisam siguran da je to neki bitan razlog, ali imam neki utisak da je čak i ta stvar uticala na odnos prema transplantaciji. Ovde se rade stvari koje su pozitivne, a ne negativne i nemaju nikakve veze sa žutim kućama. Zaista ne mogu da verujem da neko može da poveruje da se ovde nekome ekstrahuju organi pa šalju u inostranstvo ili tako nešto“, navodi dr Stojković. On ocenjuje da je možda tome doprinela i pojava senzacionalističkih vesti koje su, kako ističe, podsticale strahove od doniranja, ali i kampanje pojedinih političkih stranaka protiv transplantacije.

„Niko ne može potpuno da shvati šta je razlog tolikog nedostatka međusobne solidarnosti. Pitam se kako nam ne padne na pamet da se kao narod pomalo ne stidimo toga što nam se dešava da nekad uvezemo tkivo koje je neko iz sveta donirao, ne razmišljajući kome, i da je za nas potpuno prirodno da dobijemo od nekog tkivo a mi sami ne bismo želeli da sebi u okviru ove zemlje dajemo“, ističe dr Stojković. Ali, s druge strane naglašava da je besmisleno insistirati u javnosti na tome kao moralnoj obavezi, već to treba da bude individualna odluka.

„Sve porodice u čitavom svetu suočene su sa istim tipom stresa kada izgube srodnika i zaista u trenutku odluke da se doniraju organi ili tkiva srodnika to je visoko etičan čin koji je potpuno individualan. Mi ne možemo nikada insistirati u javnosti na tome da to neko učini, znači insistiranje i neka vrsta moralnog obavezivanja javnosti da se to obavezno učini je besmislena. To mora biti individualna odluka“, objašnjava naš sagovornik.

Napominje da građanstvo ne treba da ima bojazan od doniranja i da u zakonu nije ništa problematično ni u načinu kako se tkiva uzimaju i distribuiraju, niti u načinu kako se prave prioriteti oko toga ko dobija organe ili tkiva transplantacijom. Doktor Stojković podseća da je i u EU bilo afera oko transplantacija, ali da se to nikada nije dogodilo u Srbiji od kada se transplantacije izvode.

Inače, prva transplantacija rožnjače u Srbiji urađena je davne 1933. godine, a osamdesetih je bilo između 140 i 180 transplantacija godišnje. Zbog duge tradicije transplantacije u našoj zemlji, mnogi iz regiona žele da se operišu u Srbiji, međutim, kako kaže dr Stojković, nijedan stranac u Srbiji ne može da računa da će dobiti tkiva transplantacijom, jer su prioriteti građani Srbije.

Hrvatska ima i višak rožnjača

S druge strane Hrvatska, koja je inače članica Eurotransplanta, ima čak višak donorskih tkiva u odnosu na svoje potrebe za transplantacijama. Između 400 i 600 rožnjača dobiju kao donorske, a imaju između 200 i 300 operacija godišnje.

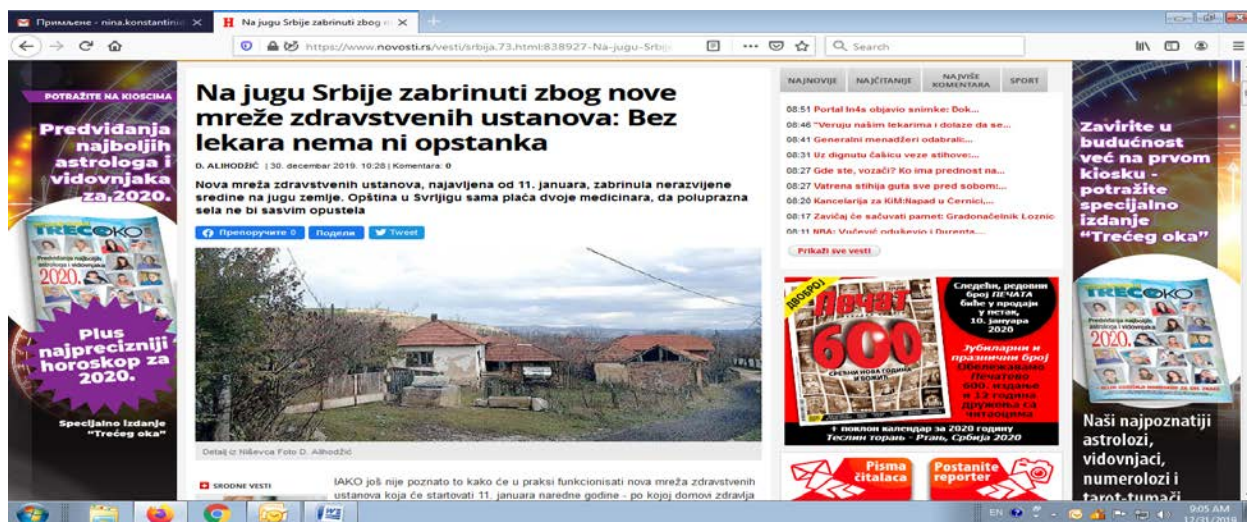
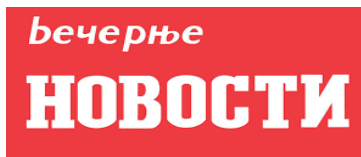
„Hrvati su svoj problem u potpunosti rešili sa stanovišta broja transplantata. Hrvatska je kopirala zapravo uspešan španski model, pa smo taj model u zakonodavstvu kopirali i mi. Sa stanovišta tradicije, mi smo čak i superiorni kod nas je transplantacija počela mnogo ranije nego u Hrvatskoj. Hrvati si učili da rade transplantaciju u Srbiji“, ističe dr Stojković.

Na pitanje da li bi situacija bila bolja da je Srbija članica Eurotransplanta, naš sagovornik ističe da ta organizacija može da bude relevantna za neke druge solidne organe i tkiva, ali ne i za rožnjače.

„Mi potpuno bez Eurotransplanta možemo da funkcionišemo u svakom pogledu. Prvo što mi moramo da shvatimo je da moramo doći do jednog nivoa samodovoljnosti u toj transplantaciji, jer meni nije poznato da ijedna evropska zemlja izuzev Irske ima nedostatak transplantata, a da je da kažem iole razvijenija. Mali je broj zemalja kojima se možda i ne isplati da razvijaju takvu vrstu hirurgije jer su toliko male da im nije do toga. Iz različitih oblasti šalju svoje pacijente u inostranstvo kada moraju, pa tako Makedonija čak i Slovenija nemaju transplantacije rožnjače, jer im se to organizaciono i finansijski ne isplati. Ono što bih voleo da ljudi znaju da u Srbiji sve te transplantacije koje su rađene do sada su rađene po svim programima koji su rađeni u svetu. Uspehi su bili u skladu sa onim što govori srpska literatura i nikada nije bilo nikakvih problema sa redistribucijom tih tkiva“, navodi dr Stojković i dodaje da se nada da će Srbija 2020. godine uspeti da uveze određen broj tkiva rožnjače kako bi povećala broj transplantacija.

I stogodišnjaci mogu da budu nekada dobri donori rožnjača

„U nekim slučajevima i stogodišnjaci mogu da budu dobri donori rožnjača. Starost nije apsolutna granica. U nekim situacijama je bolje imati nešto mlađa tkiva, ali je činjenica da postoje pacijenti kojima se može transplantirati rožnjača stogodišnjaka i da to sasvim ima smisla. Tako da takva barijera u smislu darivanja ne treba da postoji. Te rožnjače se mogu analizirati u našoj banci i videti njihova struktura da li imaju dovoljan broj ćelija po kvadratnom milimetru to je jedan od uslova na osnovu toga se zaključuje da li su za transplantaciju. Naravno, bolest pacijenta kome treba transplantirati rožnjaču odlučuje da li je takva rožnjača podobna“, navodi dr Milenko Stojković.

Na jugu Srbije zabrinuti zbog nove mreže zdravstvenih ustanova: Bez lekara nema ni opstanka

Nova mreža zdravstvenih ustanova, najavljena od 11. januara, zabrinula nerazvijene sredine na jugu zemlje. Opština u Svrljigu sama plaća dvoje medicinara, da poluprazna sela ne bi sasvim opustela

IAKO još nije poznato to kako će u praksi funkcionisati nova mreža zdravstvenih ustanova koja će startovati 11. januara naredne godine - po kojoj domovi zdravlja prelaze u nadležnost resornog Ministarstva - u Svrljigu koji je statistički opština sa najnižim zaradama strahuju da će im lečenje biti sve nedostupnije.

Jer, zabrana zapošljavanja u javnom sektoru je najviše pogodila zdravstvo, pa lekare koji odlaze u penziju nema ko da zameni. Sve je teže dobiti i specijalizaciju, jer tokom usavršavanja dotadašnje radno mesto ostaje bez izvršioca...

- Lokalna samouprava nam trenutno plaća dva lekara koji obilaze sela, jer su ambulante morale da budu ukinute zbog normativa po kojem na 1.400 stanovnika "dolazi" jedan doktor. Pritom, Svrlijig ima 14.500 žitelja, i sa 24 lekara teško se organizujemo i jedina povoljna okolnost je to što nam pomaže Opština. Tačno je da se sela prazne, ali niko nema pravo da ljudima ukine zdravstvenu zaštitu - ističe direktor Doma zdravlja dr Ljutomir Davidović.

Predsednik Skupštine opštine Tatjana Lazarević kaže da su njihova sela od pomenute, jedine zdravstvene ustanove u Svrlijigu udaljena i do 30 kilometara. Objašnjava i to da lekare sami plaćaju zato što Ministarstvo ne prepoznaje potrebe ovdašnjeg življa, a lokalna samouprava ne može da dozvoli da neko bude kažnjen zato što živi na selu.

- Borimo se za svakog čoveka, za svako dete i već smo udvostručili podsticaje koje dajemo za ostanak na ognjištima, čak i u samom Svrlijigu, a sada se može dogoditi da sve to bude uzalud - kaže Tatjana Lazarević.

Marija Dinić (33) iz Prekonoge, majka Tijane (14), Nede (11) i Nađe od 18 meseci, koje je na svet donela uz veliki rizik jer ima negativan pH faktor, svakog meseca je morala u Niš na preglede, pa svedoči kako je prevoz poseban problem, čak i ozbiljan trošak. Poput Nevenke Vasić (40) iz Niševca kojoj je medicinska nega bila potrebna jer je rodila blizance, sada četvorogodišnjake - zato što do sela nema autobusnog saobraćaja - taksij je morala da plaća 700 dinara u jednom pravcu, a do Niša je to i dodatnih 300.

- Izdatak od 2.000 dinara samo na ime prevoza za većinu porodica u Svrlijigu znači da će tog meseca morati da se odreknu osnovnih potreba. Moj suprug je morao da ostavi posao, da bi nas stalno vodio na kontrole u Nišu - kaže Nevenka čiji su Lena i Lazar jedina deca u selu.

BRAVO, EMINA

MEDICINSKA sestra Emina Miljković (39) svakodnevno poseti po pet sela i tamošnjim ljudima pruža osnovnu zdravstvenu negu. Često im je i jedina veza sa svetom, jer ne nabavlja samo lekove, već donosi i osnovne životne namirnice.

- I, tako već 20 godina, bez rešenja "za stalno". Za mene nema radne knjižice, ali znam koliko značim tim ljudima i neću odustati - zaključuje Emina.

REŠENJE

- DECA koja žive u ruralnim sredinama i u nerazvijenim područjima bi trebalo da imaju veću finansijsku pomoć, a poseban status tražim i za ovdašnje žene, te mlade bračne parove koji ostaju na selu - kaže narodni poslanik iz Svrlijiga Milija Miletić, ne zaboravljajući ni žitelje Bele Palanke, Gadžinog Hana, Babušnice, Ražnja, Boljevca...

вечерње НОВОСТИ

Примљене - nina.konstantini: X H "Veruju našim lekarima i dolaze da se leče iako im se usluge naplaćuju": U Gračanici se porađaju i Albanke

https://www.novosti.rs/vesti/srbija.73.html:839121-Veruju-nasim-... Search

POTRAŽITE NA KIOSCIMA

NASLOVNA SPORT PLANETA SCENA KULTURA SRBIJA BEOGRAD LIFESTYLE ZABAVA TURIZAM

Subotica -3°C

Latinica Тириница

"Veruju našim lekarima i dolaze da se leče iako im se usluge naplaćuju": U Gračanici se porađaju i Albanke

D. Zečević | 31. decembar 2019. 08:46 | Komentara: 0

U porodilištu izmeštenog prištinskog kliničkog centra, leče pacijente sa celog područja Kosova i Metohije

Preporučite 0 | Podeli | Tweet

08:51 Portal In4s objavio snimke: Dok...
08:46 "Veruju našim lekarima i dolaze da se...
08:41 Generalni menadžeri odabrali...
08:31 Uz dignutu čašicu veze stihove...
08:27 Gde ste, vozači? Ko ima prednost na...
08:27 Vatrena stihija guta sve pred sobom...
08:20 Kancelarija za KiM: Napad u Cernici...
08:17 Zavičaj će sačuvati pamet: Gradonačelnik Loznice
08:11 NRA: Vučević otkrio i Durenta...

Prikaži sve vesti

NEKRETNINE VOZILA MAŠINE POSAO

Oglasi PREDAJTE BESPLATNI OGLAS

Kuća Novi Sad, Telep, Prizemna, 110m² 77.000€

POTRAŽITE NA KIOSCIMA

Predviđanja najboljih astrologa i vidovnjaka za 2020.

Plus najprecizniji horoskop za 2020.

Specijalno izdanje "Trećeg oka"

Zavirite u budućnost već na prvom kiosku - potražite specijalno izdanje "Trećeg oka"

Naši najpoznatiji astrolozi, vidovnjaci, numerolozi i tarot-tumači

9:02 AM 12/31/2019

"Veruju našim lekarima i dolaze da se leče iako im se usluge naplaćuju": U Gračanici se porađaju i Albanke

U porodilištu izmeštenog prištinskog kliničkog centra, leče pacijente sa celog područja Kosova i Metohije

U PORODILIŠTU KBC iz Prištine, koji već dvadeset godina radi izmešten u Gračanici, među porodiljama koje smo zatekli bila je mlada majka Marija Mladenović iz obližnjeg Preoca. Ona je rodila Nikolinu, koja joj je treće dete. Baš kao i ona, i Špresa Arifi iz Janjeva kod Lipljana na svet je donela devojčicu, dok je kod kuće čeka dvoje dece. Iako funkcionišu u improvizovanim uslovima i skućenom prostoru, zaposleni u ovoj ustanovi sekundarnog tipa i dalje obavljaju najsloženije zahvate, a koliko im pacijenti veruju govori činjenica da im se za lekarske usluge i pomoć vrlo često obraćaju i Albanci iz čitavog Kosmeta.

- Prema našoj ustanovi, po podacima Republičkog fonda zdravstvenog osiguranja gravitira oko 63.000 pacijenata sa područja centralnog Kosmeta, pre svega Srba, ali i ostalih zdravstvenih osiguranika - govori Žarko Jovanović, glavni tehničar ove zdravstvene ustanove. - Iako radimo u uslovima daleko od onih u kojima smo funkcionisali nekada u Prištini, i dalje izvodimo najsloženije zahvate jer posedujemo stručni kadar na kojem nam mogu pozavideti i najbolji klinički centri.

U ovoj ustanovi sa ponosom ističu da u sklopu nje funkcionise i porodilište u kojem je svake godine sve više porođaja. Osim sa područja centralnog Kosmeta, na akušerskom odeljenju bolnice porađaju se i žene iz ostatka KiM, pre svega iz novobrdске opštine, Kosovskog Pomoravlja, ali i Siriničke župe...

- Pošto u poslednje vreme funkcioniše i porodilište u Pasjanu, manje je porodilja sa tog područja, ali zato imamo i Albanke koje dolaze da im se uradi neki operativni zahvat. Iako imaju besplatno osiguranje, očito je da veruju našim lekarima i dolaze u našu ustanovu gde plaćaju usluge - kaže dr Bogoljub Veljković, ginekolog.

SMEŠTAJNI KAPACITETI I STRUČNOST

- Nadamo se da ćemo pored stručnosti rešiti i problem u vezi sa smeštajnim kapacitetima jer se očekuje izgradnja nove bolničke zgrade KBC u Gračanici - ističe dr Bratislav Lazić, direktor ovog KBC, napominjući da od oko 400 zaposlenih ustanova broji 169 lekara specijalista, a njih 90 su profesori Medicinskog fakulteta u Kosovskoj Mirovici.

VIŠE BEBA

OD početka godine do 25. decembra, kada su obeležili 26 godina postojanja, rodile su se 254 bebe, od toga 134 dečaka i 120 devojčica. Zaposleni u porodilištu veruju da će taj broj biti veći za desetak beba do kraja godine. U svakom slučaju do istog perioda ove godine, u odnosu na proteklu, rođeno je petnaest mališana više.